

OVĚŘOVÁNÍ ČESKÝCH VEŘEJNÝCH LISTIN PRO JEJICH POUŽITÍ V CIZINĚ

Má-li být v cizím státě uznána **veřejná listina**, kterou vydal nebo ověřil v rámci své pravomoci a působnosti orgán ČR, nebo která byla před ním podepsána (dále "listina"), je ve většině států nutné, aby tato listina byla tzv. superlegalizována. Výjimky z povinnosti superlegalizace vyplývají z Úmluvy o zrušení požadavku ověřování cizích veřejných listin - dále "Úmluva o Apostile" a z některých dvoustranných mezinárodních smluv o právní pomoci či přímo použitelných právních předpisů Evropské unie.

Smyslem superlegalizace i Apostily je věrohodně prokázat skutečnost, že listina byla vydána nebo ověřena určitým justičním nebo správním orgánem ČR anebo před ním podepsána. Ověřuje se tedy pravost úředního razítka a podpisu na listině, nikoliv obsah listiny samotné. Tímto způsobem se ověřují pouze veřejné listiny (např. výpis z obchodního či živnostenského rejstříku, notářsky ověřené kopie, notářské doložky ověřující podpis určité osoby, apod.). Neověřují se tak soukromé listiny (mezi ně patří např. i obyčejná, tj. neověřená kopie veřejné listiny; plná moc, na níž nebyl úředně ověřen podpis osob, apod.).

Orgány pověřenými opatřit ověřované listiny Apostilou či vyšším ověřením jsou v ČR:

- a) pro listiny vydané nebo ověřené soudy, včetně listin vyhotovených nebo ověřených notáři a soudními exekutory: Ministerstvo spravedlnosti ČR - mezinárodní odbor civilní;
- b) pro ostatní listiny vydané nebo ověřené orgány státní správy nebo jinými orgány: Ministerstvo zahraničních věcí ČR - konzulární odbor (referát legalizace) – bližší informace na webových stránkách [Ministerstva zahraničních věcí ČR](#).

Obsah

I. Důležitá upozornění

- A. Obecná upozornění
- B. Ověřování notářských listin
- C. Ověřování soudních znaleců
- D. Ověřování dokladů totožnosti
- E. Ověřování diplomů a dokladů o vzdělání
- F. Výpisy z obchodního rejstříku

II. Vyšší ověřování listin (tzv. superlegalizace)

III. Apostila

IV. Osvobození od požadavku vyššího ověřování listin

I. Důležitá upozornění

A. Obecná upozornění

Doporučujeme, aby si žadatelé vždy předem zjistili, jaké listiny a jaká ověření na nich bude příslušný cizí orgán požadovat. Bohužel v praxi dochází i k případům, kdy cizí orgány nerespektují ustanovení mezinárodních smluv a požadují Apostilu či superlegalizaci listin i tam, kde je sjednáno mezinárodní smlouvou osvobození od ověřování listin pro použití v cizině, popř. kde takové osvobození vyplývá z přímo použitelného právního předpisu Evropské unie.

Je třeba si zjistit rovněž to, zda cizí orgán požaduje originální doklad (např. originální výpis z živnostenského rejstříku), či mu postačí pouze ověřená kopie (např. notářsky ověřená kopie výpisu z živnostenského rejstříku – v takovém případě se ověření Ministerstvem spravedlnosti ČR vztahuje pouze k notářské doložce, nikoliv však k původní listině, z níž byla kopie pořízena).

B. Ověřování notářských listin

Listiny od notářských úřadů lze ověřit pouze v případě, že jsou podepsány:

- 1) notářem, nebo
- 2) notářským kandidátem, který byl ustanoven zástupcem notáře, nebo
- 3) notářským kandidátem, který byl notářem pověřen k provádění legalizace a vidimace ve vztahu k cizině.

Listiny podepsané notářskými tajemníky či notářskými koncipienty nemohou být ověřeny pro použití v cizině. Doporučujeme proto hlásit v notářské kanceláři předem, že předmětná listina bude použita v zahraničí!

C. Ověřování soudních znaleců

V případě požadavku ověření listiny vydané soudním znalcem je nutné, aby pod razítkem znalce bylo razítko a doložka příslušného krajského soudu potvrzující, že daný znalec je řádně zapsán v seznamu soudních znaleců, který tento soud vede¹. Poté může být tato listina opatřena Apostilou či vyšším ověřením Ministerstva spravedlnosti ČR.

¹ Seznamy znaleců a tlumočnicků vedou krajské soudy, v jejichž obvodu má znalec (tlumočnick) místo trvalého pobytu, popřípadě místo pobytu na území České republiky podle druhu pobytu cizince (§ 7 odst. 2 zákona č. 36/1967 Sb., o znalcích a tlumočnících ve znění pozdějších předpisů).

D. Ověřování dokladů totožnosti

Není přípustné pořizování ověřených kopií dokladů totožnosti českými orgány (občanský průkaz, cestovní pas, řidičský průkaz) – zakazuje to ustanovení § 73 odst. 2 zákona č. 358/1992 Sb., notářský řád, a § 9 písm. a) zákona č. 21/2006 Sb., o ověřování. Ověřování nemůže provést ani Ministerstvo spravedlnosti ČR.

V některých případech se však lze s těmito žádostmi obrátit na zastupitelský úřad cizího státu v ČR s konzulární působností pro stát, v němž má být příslušná listina použita - kontaktní údaje lze nalézt na webových stránkách Ministerstva zahraničních věcí ČR: www.mzv.cz. Pozor, ne každý zastupitelský úřad tuto službu poskytuje – je třeba se jej předem dotázat.

Je také možné písemně požádat o výpis z informačního systému evidence občanských průkazů (dle § 18a zákona č. 328/1999 Sb., o občanských průkazech) či evidence cestovních dokladů (dle § 30a zákona č. 329/1999 Sb., o cestovních dokladech) nebo o výdej dat z registru řidičů (dle § 121 zákona č. 361/2000 Sb., o silničním provozu).

Žádost se podává osobně u Ministerstva vnitra ČR (www.mvcr.cz) či u příslušného obecního úřadu obce s rozšířenou působností, v případě výdeje dat z registru řidičů u příslušného obecního úřadu obce s rozšířenou působností.

Výpis pro účely použití v cizině musí být opatřen příslušnými dalšími ověřováními (Apostila, superlegalizace) – viz výše.

E. Ověřování diplomů a dokladů o vzdělání

Ověřování diplomů a dalších dokladů o vzdělání i jejich notářsky ověřených kopií pro použití v cizině probíhá následovně: 1) nejprve doklad ověří [Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR \(MŠMT\)](#) a následně 2) [Ministerstvo zahraničních věcí ČR \(MZV\)](#). Ministerstvo spravedlnosti ČR tyto doklady, ani jejich ověřené kopie neověřuje, smyslem je předcházet rozmáhajícímu se padělání těchto dokladů.

F. Výpisy z obchodního rejstříku

Ministerstvo spravedlnosti ČR může ověřit do zahraničí pouze výpisy vydané přímo rejstříkovým soudem nebo notářem (náležitosti viz ověřování notářských listin výše).

II. Vyšší ověřování listin (tzv. superlegalizace) podle § 109 zákona č. 91/2012 Sb., o mezinárodním právu soukromém

Pro státy, v nichž neplatí ani Úmluva o Apostile, ani nebylo sjednáno osvobození od ověřování ve dvoustranné mezinárodní smlouvě o právní pomoci, se používá tzv. superlegalizace.

U justičních listin a listin vydaných nebo ověřených notáři je postup superlegalizace třístupňový:

- 1) nejprve k listině připojí své vyšší ověření Ministerstvo spravedlnosti ČR,
- 2) poté k listině připojí své vyšší ověření Ministerstvo zahraničních věcí ČR, konzulární odbor (referát legalizace),
- 3) nakonec listinu ověří zastupitelský úřad cizího státu, v němž má být listina použita, vykonávající působnost pro ČR.

Překlady listin:

V případě požadavku superlegalizace úředního překladu musí být překlad pevně spojen s českou veřejnou listinou a současně je nutné, aby pod razítkem tlumočnicka bylo razítko a doložka krajského soudu potvrzující, že tlumočnick je řádně zapsán v seznamu tlumočnicků¹.

Správní poplatek:

Za vyšší ověření listin se na Ministerstvu spravedlnosti ČR vybírá správní poplatek ve výši **30,- Kč ve formě kolkové známky** za ověření jednoho razítka. Upozorňujeme, že kolkové známky nelze získat na Ministerstvu spravedlnosti ČR!

Cizí listiny, které mají být použity v ČR, ověřují orgány příslušného státu a zastupitelský úřad ČR v příslušném státě. V určitých případech může být cizí listina ověřena též Ministerstvem zahraničních věcí ČR – bližší informace na webových stránkách [Ministerstva zahraničních věcí ČR](#).

III. Apostila

Úmluva o zrušení požadavku ověřování cizích veřejných listin (Haag, 5.10.1961, sdělení MZV č. 45/1999 Sb., "Úmluva o Apostile") – pro ČR platí od 16.3.1999, zjednodušila postup ověřování veřejných listin, jež mají být použity v cizích státech, které jsou smluvní stranou této Úmluvy (viz seznam států níže). Zjednodušené ověřování spočívá v jediném formálním úkonu, tj. v opatření ověřované listiny ověřovací doložkou, tzv. Apostilou. Odpadá tedy další ověřování listiny (např. zastupitelským úřadem státu, v němž má být listina použita).

[Seznam smluvních států Úmluvy o Apostile:](#)

- Albánie
- Andorra
- Antigua a Barbuda
- Argentina
- Arménie
- Austrálie
- Ázerbájdžán
- Bahamy
- Bahrajn
- Barbados
- Belgie
- Belize
- Bělorusko
- Bosna a Hercegovina
- Botswana
- Brazílie
- Brunej
- Bulharsko
- Burundi - od 13. 2. 2015; ČR vznesla námitku proti přistoupení Burundi k Úmluvě.
V důsledku toho bude mezi ČR a Burundi nadále probíhat ověřování formou tzv. superlegalizace.
- Cookovy ostrovy
- Černá Hora
- Česká republika
- Čína – pouze Hong Kong a Macao
- Dánsko
- Dominika
- Dominikánská republika
- Ekvádor
- Estonsko
- Fidži
- Finsko
- Francie
- (+ Fr. Polynésie, Afars a Issas, Guadeloupe, Fr. Guyana, Komorské ostrovy, Martinik, Nová Kaledonie, Réunion, Svatý Pierre a Miquelon, Wallis a Futuna)
- Grenada

- Gruzie
- Honduras
- Chile
- Chorvatsko
- Indie
- Irsko
- Island
- Itálie
- Izrael
- Japonsko
- Jihoafrická republika
- Kapverdy
- Kazachstán
- Kolumbie
- Korejská republika
- Kosovo
- Kostarika
- Kypr
- Kyrgyzstán
- Lesotho
- Libérie
- Lichtenštejnsko
- Litva
- Lotyšsko
- Lucembursko
- Maďarsko
- Makedonie
- Malawi
- Malta
- Maroko
- Marshallovy ostrovy
- Mauricius
- Mexiko
- Moldávie
- Monako
- Mongolsko

- Namibie
- Německo
- Nikaragua
- Niue
- Nizozemí (+ Aruba, Curaçao, Svatý Martin + ostrovy Bonaire, Svatý Eustach a Saba - od 10. 10. 2010 zanikly Nizozemské Antily)
- Norsko
- Nový Zéland
- Omán
- Panama
- Paraguay
- Peru
- Polsko
- Portugalsko
- Rakousko
- Rumunsko
- Rusko
- Řecko
- Salvador
- Samoa
- San Marino
- Seychely
- Slovensko
- Slovinsko
- Spojené státy americké
(+ Americká Samoa, Guam, Severní Mariany (Northern Mariana Islands), Portoriko, Panenské ostrovy Spojených států (Virgin Islands of the United States))
- Srbsko
- Surinam
- Svatá Lucie
- Svatý Kryštof a Nevis
- Svatý Tomáš a Princův ostrov
- Svatý Vincenc a Grenadiny
- Svazijsko
- Španělsko
- Švédsko

- Švýcarsko
- Tádžikistán
- Tonga
- Trinidad a Tobago
- Turecko
- Ukrajina
- Uruguay
- Uzbekistán
- Velká Británie

(+ Jersey, the Bailiwick of Guernsey, Ostrov Man, Anguilla, Bermudy, Britské antarktické území (British Antarctic Territory), Britské Panenské ostrovy (British Virgins Islands), Britské Šalamounovy ostrovy (British Solomon Islands), Kajmanské ostrovy, Falklandské ostrovy, Gibraltar, Montserrat, Svatá Helena, Jižní Georgie a Jižní Sandwichovy Ostrovy (South Georgia and South Sandwich Islands), Turks a Caicos)

- Vanuatu
- Venezuela

Překlady listin:

Překlad veřejné listiny doporučujeme pořídit až ve státě, kde bude listina předkládána. Pokud by bylo např. z praktických nebo finančních důvodů žadatele nutné, aby překlad provedl soudní tlumočnick v ČR, je vhodné zadat tlumočnickovi listinu k překladu až po jejím ověření Apostilou.

Jestliže orgány státu, kde má být česká veřejná listina předložena, požadují další ověření překladu této listiny, opatří Ministerstvo spravedlnosti ČR úřední překlad apostilní doložkou za následujících podmínek:

- 1) překlad musí být pevně spojen s českou veřejnou listinou, která již je opatřena apostilní doložkou, nebo jí bude opatřena zároveň s udělením této doložky na překlad;
- 2) pod razítkem tlumočnicka musí být razítko a doložka krajského soudu potvrzující, že tlumočnick je řádně zapsán v seznamu tlumočnicků¹.

I nadále platí, že úřední překlad není podle českého práva veřejnou listinou. Uvedené opatření vychází vstříc především žadatelům, po nichž je Apostilou ověřený překlad v cizině vyžadován. Apostilní doložka se vztahuje pouze k doložce soudu potvrzující, že se jedná o řádně zapsaného soudního tlumočnicka. Proto budou do apostilní doložky vyplněny údaje o soudu, nikoliv o tlumočnickovi.

Správní poplatek:

Za ověření listiny Apostilou se vybírá správní poplatek ve výši **100,- Kč ve formě kolkové známky** za ověření jednoho razítka. Upozorňujeme, že kolkové známky nelze získat na Ministerstvu spravedlnosti ČR!

Seznam apostilních úřadů cizích států je možno nalézt na [webových stránkách Haagské konference](#) (pod záložkou „Authorities“ v pravém horním sloupci). Pod záložkou „Status table“ lze nalézt aktualizovaný seznam smluvních států Úmluvy o Apostile a datum, od kdy vstoupila pro ten který stát tato úmluva v platnost.

IV. Osvobození od ověřování listin superlegalizací nebo Apostilou

Některé dvoustranné mezinárodní smlouvy o právní pomoci stanoví osvobození od povinnosti opatřovat veřejnou listinu vydanou orgány druhé smluvní strany dalším ověřením. Osvobozeny mohou být všechny veřejné listiny nebo pouze některé typy veřejných listin.

Seznam států, s nimiž má ČR uzavřenu dvoustrannou smlouvu o právní pomoci, ve které jsou specifikovány veřejné listiny, jež jsou osvobozeny od dalšího ověření:

- Afghánistán
- Albánie
- Alžírsko
- Belgie – pouze pro listiny související s dožádáním soudu
- Bělorusko
- Bosna a Hercegovina
- Bulharsko
- Černá hora
- Francie
- Gruzie - pouze listiny související s dožádáním soudu
- Chorvatsko
- Itálie – pouze pro listiny související s dožádáním soudu
- Jemen
- KLTR

- Kosovo
- Kuba
- Kypr
- Kyrgyzstán
- Maďarsko
- Makedonie (FYROM)
- Moldavsko
- Mongolsko
- Polsko
- Portugalsko
- Rakousko
- Rumunsko
- Rusko
- Řecko – pouze pro listiny související s dožádáním soudu
- Slovensko
- Slovinsko
- Srbsko
- Sýrie
- Španělsko
- Švýcarsko
- Ukrajina
- Uzbekistán
- Vietnam

Seznam těchto smluv a **text příslušných ustanovení** týkajících se osvobození od dalšího ověřování naleznete na hlavní webové stránce k ověřování listin do ciziny.

Poznámka:

Dne 10. listopadu 2010 byla v oficiálním deníku Latvijās Vēstnesis publikována novela zákona č. 56/2007 Zákon o legalizaci dokumentů Lotyšské republiky „Změna v Zákoně o legalizaci dokumentů“, která vstoupila v platnost dne 24. listopadu 2010. V souladu s uvedeným zákonem Lotyšsko jednostranně ruší legalizační požadavek pro veřejné listiny vystavené členskými zeměmi Evropské unie, Evropské ekonomické zóny a Švýcarskou konfederací, které budou předkládány lotyšským orgánům.

Datum poslední aktualizace: 20. 3. 2017